

Қазақстан Республикасы Бас редакторлар клубы
Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Клуб Главных редакторов Республики Казахстан
Евразийский национальный университет
им.Л.Н.Гумилева

**ЖУРНАЛИСТИКА МЕН
БҰҚАРАЛЫҚ
КОММУНИКАЦИЯНЫҢ
ӨЗЕКТІ
МӘСЕЛЕЛЕРІ**

**АКТУАЛЬНЫЕ
ВОПРОСЫ
ЖУРНАЛИСТИКИ И
МАССОВОЙ
КОММУНИКАЦИИ**

Республикалық ғылыми-тәжірибелік конференция
ЖИНАҒЫ

25 қыркүйек 2015 жыл, Астана

СБОРНИК
республиканской научно-практической конференций
25 сентября 2015 года, Астана

ӘОЖ 070 (063)
КБЖ 76. 01
Ж 79

Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінің тапсырысы бойынша «Бас редакторлар клубы» ҚБ баспаға ұсынған

Редакция алқасы: Б. Жексенбай, Е.Сыдықов (жауапты редакторлары) Д.Қамзабекұлы, Н.Омашев, Б.Омаров, К.Сақ, А.Есдәулетов, А.Бейсенқұлов М.Токтағазин (жауапты шығарушы, құрастырушы)

Ж 79 «Журналистика мен бұқаралық коммуникацияның өзекті мәселелері» атты республикалық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары. Астана, Мастер По ЖШС, 2015.-292б.

ISBN 978-601-301-502-6

Бұл жинақта ҚР Бас редакторлар клубының ұйыдастыруымен және Л.Н. Гумилев атындағы Евразия ұлттық университетінің қолдауымен өткізілген «Журналистика мен бұқаралық коммуникацияның өзекті мәселелері» атты республикалық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Онда журналистика мен бұқаралық коммуникацияның өзекті мәселелері туралы тұшымды ақпараттар, ғылыми соны тұжырымдар жарық көрген.

Кітап студенттерге, магистранттар мен докторанттарға, журналисттер қауымына, жалпы оқырман қауымына арналған.

ӘОЖ 070 (063)
КБЖ 76. 01

ISBN 978-601-301-502-6

сапар очеркінің өткен кезеңінің марғаскаларының біразын
ларын талдадық. Олай болса қазіргі кезеңнің тынысы қандай?
черкшілерден кімді білеміз? Сол турасында бір ауыз сөз.
анғы очеркшілерден, әсіресе жол - сапар очеркшілерінен
н» газетінің президенті Сауытбек Әбдірахмановты айтуға
ио-де Жанейро» атты очеркі тың деректермен байытылған.
азилия – Оңтүстік Америкадағы ең ірі мемлекет. 8,5 миллион
ды алып жатқан бұл ел көлемі жағынан алдына тек Ресейді,
ды, Америка Құрама Штаттарын ғана түсіреді. Мұндағы ел де
он адам, бұл жағынан Бразилия алтыншы орында.», - деп елдің
айына анықтама бере отырып, өзіндік көзқарасын білдіреді.
іздің көбіміз теңбіл доптың теңдессіз шеберлерін, жаныңды
ді сергітетін кофені, бір басталса бітпейтін де қоймайтын
ғана ойға аламыз. Елдің тарихы мен мәдениетін танып-
лдымызда тұр. Осы жаққа жүрерде бірнеше танысымыздан
ың қай тілде сөйлейтіні жөнінде тамыр басып байқағанда
ойлайтынын көрдік. Бүкіл Латын Америкасының испанша
тсе де португал тілінде сөйлейтін бір мемлекет бар – ол осы
рлықты испандықтар жаулап алғанда бұлардың ата-бабалары
ысына түскен. Бұл өзі негізінен бір ұлтты ел, ел халқының
илиялықтар. Шамамен 3 миллионнан астам иммигранттар
нде жапондар мен арабтардың көптігі таңданарлық.», - деп,
Жанейро екі-үш күннің ішінде сырына қаныға қоятын қала
ыдан жеті жыл бұрынғы көргендерімізді еске түсіріп, одан
ызды ой елегінен өткізіп, осы мақаланы футболдан әлем
ар күні назарыңызға ұсынуға тәуекел еттік. Бұйыртса, нақты
қайраткер азаматымыз Темірхан Досмұхамедов бізді 2016
ейрода өтетін Жазғы олимпиялық ойындарға алып бармақ
есін орындаса, әлемге әйгілі бұл қала жайында тағы да қалам
әбден мүмкін. Қазірше – барымен базар.», - деп тәмамдайды.
гер. Бразилияға бармасаң та очеркті оқи отырып, сол елді
і боласың. Қарапайым тіркестермен қаныққан шығарма.
нымыздай, очерк, әсіресе қазақ очеркі соны ақпараттарға
ды, ерекше жанр. Оның көмегімен тарих беттерінен сыр
кені мен бүгінгі сабақтасып келеді. Сонау Мұхтар Әуезов
н талай жазушы, талай очерк шеберлері қадам басты. Бүгінгі
«дәстүрдің» жалғасын тапқаны көңіл қуанып келеді. Олай
лең ұрпаққа - естелік, келер ұрпаққа - бүтін бір тарих деуге

Алпамыс Файзолла,
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың
журналистика факультетінің студенті
Ғылыми жетекші: Гүлнар Өзбекова,
филология ғылымдарының кандидаты, доцент

ЖУРНАЛИСТ ҚАНДАЙ БОЛУЫ КЕРЕК?

Өзінің келешегі жөнінде, болашақ мамандығы жөнінде ойланбай-
ын адам болмайды. Мен де оқушы кезімде кім болатындығым туралы көп
олғанатынмын. Ұлы Абай «Сенбе жұртқа тұрса да қанша мақтап» өлеңінде:

Жүрегіне сүңгі де түбін көзде,

Сонан тапқан - шын асыл тастай көрме, - деп жырлайды.

Менің жүрегімнің түкпіріне терең бойлағандағы тапқан қымбат қазынам,
сыл мамандығым журналистика болды. Сөйтіп, қалам мен қағазды өмірлік
ерігім етуге бел байладым.

...Өзінің ақындық мақсаты жөнінде Ұлы Абай:

Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін,
Жоқ-барды, ертегіні термек үшін.
Көкірегі сезімді, тілі орамды,
Жаздым үлгі жастарға бермек үшін, -
десе, Мұқағали Мақатаев:
Мен-дағы өлең жазбаймын ермек үшін,
Ермек үшін немесе өлмек үшін.
Жаздым үлгі жастарға бермек үшін,
Абай жаққан бір сәуле сөнбеу үшін, -
дейді. Ал Жүмекен Нәжімеденов болса:
Бір бүйірде қызса деп ем өлеңім,
Бір ұйқасын бұзса деп ем өлеңім.
Ақылдыға қайғы алдырсам деп едім,
Ақымақты ойландырсам деп едім, -

деп жырлайды. Менің айтайын дегенім - қолына қалам ұстаған
сөз келген жанның ең бірінші мақсаты - қоғамды адамгер-
шілікке шақыру, бұқараға ой салу, халықты сөзбен тәрбиелеу. Бірақ:
..Жатқан заман ұлы сөз текке кетіп... - деп атақты Қадыр Мырза Әли
жырламақшы, қазір қоғамның аз бөлігі ғана әдеби кітаптарды үнемі
оқиды. Сондықтан бүгінгі күні халыққа әдебиеттен гөрі журналистика
мақпалдырақ. Сол себепті журналистика біздің заманымызда әдебиеттің
өзін, қызметін атқаруы тиіс, яғни қалың бұқараны жақсылыққа шақыруы
керек. Яки журналистер ойлы мақалалар жазуы қажет деп ойлаймын.
Алайда Хазіреті Лұқпан Хакімнің «Ұлым, сөйлеген сөзің
мен істеген ісің бір жерден шықсын» деген өсиеті бар
..Әбу Ханифа әрбір жұма күні жұма намазынан соң Құфаның орталық мешітін-